

تهیه گزارش مبتنی بر شواهد در خصوص رصد افراد ۱۵ سال و بالاتر که سیگار مصرف می‌کنند در کشور

مجری: دکتر محمدرضا مسجدی

گروه: علوم بالینی

سال شروع: ۱۳۹۲

سال پایان: ۱۳۹۳

چکیده

مقدمه

رصد شاخص‌های یک سیستم برای بررسی وضعیت در زمان حال، روند تغییرات، دستیابی به اهداف برنامه‌ها و مقایسه سیستم‌های دیگر انجام می‌شود.

بار مالی ناشی از توتون و تنباکو در سراسر جهان شناخته شده است. درصد بالایی از بیماری‌های قابل پیشگیری، تنفسی و غیرتنفسی به علت سیگار کشیدن است. به‌عنوان نمونه، استفاده از توتون و تنباکو تا ۷۵ درصد خطر ابتلا به برونشیت مزمن، آسم و آمفیوزم را افزایش می‌دهد. همچنین میزان مرگومیر ناشی از سیگار کشیدن حدود ۴ میلیون مرگ در هر سال است، اگر روند کنونی ادامه یابد این رقم در حال رفتن برای رسیدن به ۱۰ میلیون مرگ در سال تا سال ۲۰۲۰ خواهد بود. برای کاهش نرخ مصرف سیگار و برای از بین بردن خطرات مرتبط با آن، اولین قدم تعیین میزان شیوع و عوامل مؤثر بر آن است. در این طرح در سه بخش درصد افراد ۱۵ سال و بالاتر که سیگار مصرف می‌کنند بررسی شده است.

روش‌شناسی

با بررسی مستندات موجود اطلاعات موردنیاز به دست می‌آید و سپس در وضعیت موجود بررسی شده و مقایسه با شاخص‌های تعیین شده در برنامه‌ها، مقایسه استان‌ها، مقایسه با کشورهای دیگر، عوامل تأثیرگذار و راهکارهای پیشنهادی تدوین شد و پس از جمع‌آوری نظر اعضای گروه، گزارش نهایی تهیه و ارائه شد.

یافته‌ها

بررسی مطالعات مختلف بیانگر این واقعیت است که در گروه سنی نوجوانان شاهد کاهش سن مصرف به زیر سن ۱۵ سال و افزایش میزان مصرف دخانیات و علی‌الخصوص قلیان هستیم و این امر توجه فوری و ویژه‌ای را می‌طلبد.

مطالعه دیگری نشان داده است که مصرف سیگار در استان‌های اصفهان، ایلام، خراسان رضوی، کرمانشاه و همدان کمتر از میانگین کشوری و در استان‌های بوشهر، زنجان، قزوین، کرمان و لرستان بیشتر از میانگین کشوری است.

در گزارش EMRO در خصوص شیوع مصرف سیگار در جامعه ایرانی ۱۹/۴ درصد در جنس مرد، ۱،۱ درصد در جنس زن و ۱۰/۴ درصد در هر دو جنس گزارش شده است.

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به داده‌های قابل استناد موجود، شیوع مصرف سیگار در ایران در حد متوسط جهانی و در مقایسه با کشورهای منطقه در حد مناسب و قابل قبولی است. به‌طور کلی می‌توان گفت روند مصرف در سال‌های گذشته ثابت مانده است ولیکن به نظر می‌رسد سن شروع مصرف در خلال دو دهه قبل کاهش یافته است. همچنین به نظر می‌رسد علیرغم کاهش شیوع تعداد افراد سیگاری در میان‌سال‌ها، در سال‌های آینده با یک افزایش شیوع مواجه باشیم. نکته قابل توجه دیگر افزایش شیوع مصرف قلیان در دو قشر زنان و جوانان است که در بسیاری از موارد بررسی شیوع در نظر گرفته نمی‌شود و این در حالی است که طبق تعریف سازمان جهانی بهداشت بایستی مدنظر قرار گیرد، زیرا این امر باعث دخانیات شده و در سال‌های آتی تبدیل به اعتیاد به مصرف سیگار می‌گردد.

در کشور جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۸۵ قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات از سوی مجلس شورای اسلامی تصویب و جهت اجرا ابلاغ شد که تنها جزء محدودی از این قوانین اجرا شده‌اند. برای اجرایی شدن این قوانین در درجه اول حمایت همه‌جانبه دولت از سیاست جامع کنترل تنباکو با شفاف نمودن ضمانت‌های اجرایی این قانون را می‌طلبد.

کلیدواژه: بیماری‌های غیر واگیر، سبک زندگی، دخانیات، تهران، ایران.